

**МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ**  
**ГОЛОВНЕ УПРАВЛІННЯ ТЕАТРІВ ТА МУЗИЧНИХ УСТАНОВ**

**ВСЕВОЛОД ДАНИЛЕВИЧ**

# **ЧАРІВНА НІЧ**

**Новорічна казка на дві дії**

**КИЇВ- 1992 рік**

## **ДІЙОВІ ОСОБИ**

**МАРИСЯ – в Живому плані**

**ГОРПИНА- В Живому плані**

**БАБУСЯ – В Живому плані**

**ДОМОВИЧОК- Лялька**

**ЛІСОВИЧОК Лялька**

**ДІД МОРОЗ - В Живому плані**

**ДІЯ ПЕРША**

Зима. Вечір. Мете хуртовина. Проте у сільській хатині тепло і затишно. Скрізь прибрано: на полицях гарненький посуд, вишивані рушники, Ікони. Біля прядки сидить стара Бабуся і пряде прядиво. Перед дзеркалом сидить гарненька дівчина, милується собою і плете косу. Біля печі порається , вдало рогачами підхоплює горщики, підкидає у піч дрівця друга дівчина. Це – Марися. Все це вона робить , наспівуючи пісеньку. На душі у неї радісно. Таку вже має вдачу.

## ПІСЕНЬКА МАРИСИ

Нічка, нічка чарівна,  
Ти до всіх завжди добра.  
Принеси до нас ялинку,  
Звесели мою Горпинку.  
Я ж спечу вам пиріжки,  
Скаже Бабонька байки  
Про страшне,  
Та ще й смішне...  
Отаке, отаке,  
Ще не чули ви ніде.

ГОРПИНА. Я не бажаю слухати пісні твоєї безглузді!

МАРИСЯ. Проте, он дітки слухають. ( До залу) Чи не так? Пісні мої ви слухаєте?

ГОЛОСИ. Слухаємо!

БАБУСЯ. І ти, Горпиночко, послухай! Від серця щирого співає Марися...

ГОРПИНА. І ви туди ж , Бабусю! Помовчите краще!

Десь колядують. Чути все ближче та ближче.

Коляд, коляд, колядниця,  
Добра з маком паляниця,  
А без маку не така,  
Дайте, дядьку, п'ятака.  
Одчиняйте скриньку,  
Та давайте сливку.  
Одчиняйте сундучок,

Та давайте п'ятачок.

БАБУСЯ. Колядують! Співають як гарненько!

МАРИСЯ. Ой, колядки, мої колядки ... Від них душа радіє, і кортить співати... ( Заспівала, звертаючись до Горпини,)

Таки оченьки,  
Таки оченьки,  
Та не така моя мила  
До розмовоньки

ГОРПИНА. І чого в тих горщиках, та рогачах ти радісного бачиш?

МАРИСЯ. Вони ж , наче, живі. Зі мною розмовляють... Ось, послухай.

( Заспівала, звертаючись до рогачів та горщиків.)

Гей ви, рогачі,  
Величезні і малі,  
Підхоплюйте горщики,  
Щоб зварили борщику.  
Сажайте їх у піч  
На різдвяну ніч!

( Рогачі і горщики оживають і, підстрибуючи, роблять те, що їм наказує Марися. Раптом чути стукіт у двері.)

МАРИСЯ. О, нарешті Дід Панас приніс ялинку нам.

БАБУСЯ. Що ти кажеш?

МАРИСЯ ( Голосно до Бабусі) Принести обіцяли Дід Панас ялинку з лісу. Либонь, це він.

( Знову стукіт. Марися побігла відчиняти двері і на порозі побачила маленьку істоту схожу на людину. Очі у неї були величезні і сумні , начебто, у жаби На плечах була рвана свитина ,на голові ковпачок, який підтримували величезні вуха. Стояв він увесь синій від холоду.

МАРИСЯ. Хто ти такий? І навіщо завітав до нас у вечірню пору?

ДОМОВИЧОК. Домовичок я! Відігріватися пустіть у хату Я у пригоді можу стати вам.

ГОРПИНА ( Підскочила і відштовхнула Домовичка, зачинила за ним двері.) Геть забирайся! Домовичок нам не потрібен!

МАРИСЯ. Навіщо ти його прогнала?

ГОРПИНА. Він тільки лихо принесе до хати!

МАРИСЯ. А може й ні... Потім... холодно йому. Відігріється і піде геть.!

ГОРПИНА. А я не хочу!

МАРИСЯ. Ось бачиш... і дітки кажуть, щоб впустити!

ГОРПИНА. Наплачемося від нього ще...

БАБУСЯ. У ніч таку... перед Різдвом... ти з ласкою кожного приймаєш. За стіл посадови і нагодуй...

МАРИСЯ. І у пригоді може стати, каже він.

БАБУСЯ. Що?

МАРИСЯ. ( Голосно) У пригоді може стати.

БАБУСЯ. А що робити може він?

ГОРПИНА. Що, що... капості самі...

МАРИСЯ. Спробуємо ж... ну...

( Марися відчиняє двері і впускає Домовичка. Дивиться на нього з усіх боків. Розглядає його. Бабуся теж дивиться на нього.)

МАРИСЯ. Домовичок, а що робити можеш ти у хаті?

ДОМОВИЧОК. Все, що забажаєш.

ГОРПИНА Капості, капості самі.!

ДОМОВИЧОК. І капості

Я такий удався зроду,  
Що терпів не можу зроду.

Я за стіл не можу сісти,  
Пирога не можу зісти,  
Доки всіх не посварю,  
Або шкоди не створю!

( Горпина схопила рогача і кинулася на Домовичка, той спритно вивернувся)

БАБУСЯ. Горпинко, схаменися! Ти ж бідолашного прибеш!...

МАРИСЯ. Не чіпай його, Горпино! Він же он який маленький!...

( Горпина хоче спіймати його, жбурляє в нього все, що потрапить до рук. Домовичок тікає, плигає по хаті, звалив величезного горщика, котрий розбився вщент. Потім Домовичок плигнув до Бабусі, Горпина за ним. Він скочив на прядиво, розпустив його, заплутався, але все ж вискочив і заліз високо під стелю. Горпина скочила, щоб його спіймати, але обірвала полицю і впала додолу.)

БАБУСЯ. Що накоїв! ...Капосник! Прядиво моє...

МАРИСЯ. ( До Горпини) Ось , бачиш... Бог покарав тебе за це... Боляче тобі?...

ГОРПИНА.( Плаче) Геть іди зі своїм облудою!

( Домовичок звисився з полиці, дивиться на дівчаток.)

Чого ти вирячився?... Не будеш з нами все одно! Йди звідкіль прийшов!

МАРИСЯ. Домовичок, скажи мені, де ти живеш? Домівка де твоя?

ДОМОВИЧОК. Живу я в кожній хаті... Де хочу, там і живу!

МАРИСЯ. І робиш людям пакості?

ДОМОВИЧОК. Це як мені заманеться...

МАРИСЯ. Хм.... та навіщо ж капості?... Розбив он горщик, звалив полицю, прядиво Бабусі розпустив... Навіщо?...

ДОМОВИЧОК. А це, щоб ви мене боялися...

МАРИСЯ. А ми не боїмося. Чого ж боятися тебе. Он ти який маленький. І дітки не бояться. ( До залу) Правду ж я кажу?

ГОЛОСИ. Правду!

ДОМОВИЧОК. Так я ж злий дух!

МАРИСЯ. Подобрішаєш, як поживеш у нас...

ДОМОВИЧОК. Мене ти краще не дратуй! З пантелику не збивай. В сусідній хаті мушу ще пожити... Хай капості мої пізнають і вони.

МАРИСЯ. А казав, що можеш стати у пригоді нам...

ДОМОВИЧОК. То я, щоб ви мене пустили...

МАРИСЯ. Он який ти... Проте, не кидай нас. Прошу тебе! А горщик... то нічого... Скажу батькам – сама розбила...

ГОРПИНА. Та що ти просиш у цього облудника! Ніколи жити він у нас не буде! Ось батьки приїдуть – все їм розповім! І про горщик, і про те, кого впустила в хату... ( Кричить на всю хату) Геть забирайся!

БАБУСЯ. Горпиночко, побійся Бога! Лаятися у ніч святу, великий гріх!

( Марися кидається до Горпини, не даючи їй вдарити Домовичка. Дівчинки падають на підлогу. Домовичок радіє, сміється, скаче, плакає у долоні.)

МАРИСЯ. Не чіпай його! Він добро робити може! Навіть дуже може... Домовичок, чи правду я кажу?! Скажи їй! Ти добро теж робиш дітям? Адже не можна тільки зло творити... Так не буває... Скажи ти їй, Домовичок! І діткам всім скажи. ( До залу) Нехай вони почують!

ГОРПИНА. А коли він такий, що може все, тоді нехай... нехай... Ялинки досі ми не маємо, так от нехай він принесе її!

МАРИСЯ. Домовичок, ти чуєш? Зроби це, я прошу тебе! І не тільки я, всі дітки просять!

ДОМОВИЧОК. Ні! Я тільки капості роблю!

МАРИСЯ. Домовичок, ти ж добрий, я це відчуваю... Зважся на Горпинине прохання добудь, ялинку! Тоді вона не прожене тебе!

ДОМОВИЧОК. НІКОЛИ!

МАРИСЯ. А я тебе варенням почастую, цукерку дам. Ти ж любиш їх?!

ДОМОВИЧОК. Угу!

МАРИСЯ. Бабуню, відчиніть ту шафу, що з варенням!

БАБУСЯ. Чого?

МАРИСЯ. (Голосно) Варення дайте! Почастую Домовичка!

БАБУСЯ. Добре діло, почастуй!

ГОРПИНА. За це тобі батьки... Ну, постривай, Марисько! Кари не минуть тобі!

(Бабуся відчиняє шафу, дістає варення. Марися дає банку з варенням Домовичку. Ще й ложку йому дала. Той бере ложку і схиляється над банкою. Їсть присмоктуючи. Облизує ложку. Марися схилилася над ним, погладжує по голівці, а той сьорбає варення з банки. І не відірвати його, аж доки банку не опорожнив.)

ГОРПИНА. Скажу батькам і про варення, і про глечик, і про ... про прядиво Бабусі! Скажу, що все це ти накоїла!

МАРИСЯ. Ну, і нехай! Знесу я кари всі, аби Домовичок залишився у нас! Ось побачиш, він тобі ялинку принесе... і ще чогось такого... чого не знайдеш ти ніде!... Чи правду я кажу, Домовичок?

ДОМОВИЧОК (Облизує ложку) Правду, правду!

МАРИСЯ. Тільки як же зробиш це?... Ялинка величезна, а ти... як цуценя маленький... Не можна так.

ГОРПИНА. Як ти така добренька – з ним рушай! Допоможи йому!



МАРИСЯ. Добре, я з ним піду ! А ти... присягнись тут, щоб діти чули, що не проженеш його!

ГОРПИНА Добре, присягаюсь! Проте, ялинку хочу я таку... таку... щоб маками червоними рясніла, і яблука звисали з неї спілі...

МАРИСЯ. ( Сумно) Таку ялинку не знайти. Таких і не буває.

ГОРПИНА. Я хочу, щоб була!

МАРИСЯ. Знущаєшся ти з нього...

ГОРПИНА. А не дістанете, що загадала – прожену! Чи згоден ти, облуднику?!

ДОМОВИЧОК. Згоден! Згоден! ( Облизує ложку)

МАРИСЯ. От і гаразд! Тільки но нехай, і діти підуть з нами. Ось всі, що в залі сидять. Нам з ними не так страшно буде. ( До залу ) Чи згодні ви?

ГОЛОСИ. Згодні, згодні!

МАРИСЯ. Ну, тоді гаразд!

ДОМОВИЧОК.( Не кидаючи солодкої ложки ) Тоді гаразд!

МАРИСЯ. Ложку ти свою залиш!

ДОМОВИЧОК. Вона ж солодка...

МАРИСЯ. Пішли, Домовичок!

ДОМОВИЧОК Пішли, пішли... от тільки... бр-р-р. Холодно на дворі...

МАРИСЯ. Я кожушка візьму, і дам тобі тепленький.

( Марися одягає кожуха, валяночки, хустку. Замотує хусткою Домовичка.).

БАБУСЯ. Марисенько, зібралась ти куди?

МАРИСЯ. У ліс, Бабуню, по ялинку!

БАБУСЯ. Куди, куди?

МАРИСЯ. ( Голосно) У ліс , кажу! Ялинку принесу!

БАБУСЯ. Схаменись! Вночі у ліс... Батьки глядіти наказали вас!  
Ти в лісі пропадеш!

МАРИСЯ. Я не сама. Домовинок зі мною. І дивиться , скільки хлопчаків і дівчаток в залі. Вони від будь якого звіра захистять мене! ( До залу) Чи так кажу! ?

ГОЛОСИ. Так , так!

МАРИСЯ. Ну, то пішли зі мною!

( Співає разом з глядачами)

Наше поле білим настом,  
І яскравим, і пухнастим  
Вкрила зимонька-зима.  
Підем гуртом до ялинок,  
До ялинок- весели нок,  
Що прикрасила зима!

ГОРПИНА. І пам'ятайте, щоб було все, як хочу я!

БАБУСЯ. Ой, горе, горе!

ЗАТЕМНЕННЯ

КАРТИНА ДРУГА

Ліс. Ніч. Марися йде лісом, поруч Домовичок шкультигає., підстрибуючи від холода.

МАРИСЯ. Домовичок, а ти не заблукав? Йдемо, йдемо, а кінця немає цій стежини.

ДОМОВИЧОК. Спокійна будь зі мною. Пропасти я тобі не дам...Гляди, он дітки заступляться за мене.

ДОМОВИЧОК. Ти не дратуй, а то й справді за капості приймусь. Ось ми вже й прийшли.

( Зупинилися біля великого дуба, в якому чорніло дупло. Домовичок постукав 3 дупла виплигнув маленький сивий дідок з довжелезною бородою, очима як плошки і мохнатими руками – це Лісовичок.)

ЛІСОВИЧОК. Чого ти в лісі загубив? І знай, що ліс я бережу від капостей твоїх! Геть забирайся!

МАРИСЯ. Ви не женить його, дідусю! Він не такий вже і поганий. А ви і є Лісовичок?

ЛІСОВИЧОК. Так люди звать мене. А ти цьому невігласу не вір. Обманом він живе, і капості його відомі всім.

ДОМОВИЧОК. Я капосник. А ти... ти... Ось обірву твою погану бородищу. А що без неї вартий ти?

ЛІСОВИЧОК. Лише посмій! І доторкнутися до неї я тобі не дам, нікчемо!

ДОМОВИЧОК. Ти краще не дратуй! Бо я... бо я...

ЛІСОВИЧОК. У лісі ти безсилий, так і знай!

ДОМОВИЧОК. Та я... та я...

ЛІСОВИЧОК. Дивись, ти й слова не знайдеш. Тікай мерщій, і не погань красу лісів..

МАРИСЯ. Та не свариться ви!... Ми з Домовичком по-доброму прийшли сюди. Уклінно просимо тебе про допомогу...

ЛІСОВИЧОК. Тобі я радий допомогти , а не йому!

МАРИСЯ. До тебе він привів мене. Радіти маєш від добрих вчинків брата свого.

ЛІСОВИЧОК. Добрі вчинки... ні, такого не бувало...

МАРИСЯ. Дідусю, ти вислухай його.

ЛІСОВИЧОК. Гаразд, кажи!...

ДОМОВИЧОК. Марисі Дід Мороз потрібен. Ялинку мусить він подарувати їй в червоних маках... Лишаю я її. Гляди за нею... А я щезаю!...

( Домовинок зник. Марися зніяковіла, дивиться навкруги.)

МАРИСЯ. Де ж він? Де Домовичок? А як же?...

ЛІСОВИЧОК. Що, злякалась?

МАРИСЯ. Ні, я ж не сама...Он скільки нас... ( Показує на зал.) Дідуню, допоможете мені ялинку відшукати? Щоб яблука на ній росли і маки червоніли. Як не знайду її, Горпина з хати вижене Домовичка. Шкода його... Я звикла до нього ( показує на зал.) І діти теж. Чи правду я кажу?

ГОЛОСИ. Правду, правду!

МАРИСЯ. То ж ходімо , діду! Бо я вже замерзати починаю.

ЛІСОВИЧОК. Мороз бере й мене. Ходімо до мене у дупло. Там затишно і тепло.

( Лісовичок підводить Марисю до дупла.)

МАРИСЯ. Я не залізу в це дупло. Якщо ви теж замерзли, я відігрію вас. Під кожушок залазьте мій.

ЛІСОВИЧОК. Ти добра дівчина. Тобі я вдячний!... А можеш спритність показати? Дожени мене. Якщо спіймаєш – ялинку знайдеш, яку замовила тобі сестра. Коли я подолаю – на себе нарікай...

МАРИСЯ. Я запитаю у дітей. Як дітки скажуть , так тому і бути. ( До залу –тихо) Хіба мені його здолати? Що? ( Відповідь залу) Ось дітки підказують мені, щоб я спіймала вас!

ЛІСОВИЧОК. Тоді лови!

( Лісовичок тікає, ховається за дерево, а Марися його доганяє. Лісовичок то вискочить на дерево, то летить униз головою, зависаючи на деревах, немов мавпа. Гонитва продовжується до тієї пори , аж коли Марися не впала від втоми.

До неї підійшов тихесенько Лісовичок. І у той самий час , коли Лісовичок був поблизу Марисі, вона зненацька підхопилася і спіймала його за бороду.)

МАРИСЯ. Спіймала, спіймала! ( Реагує зал.)

ЛІСОВИЧОК. Твоя взяла! Бороду мою пусти!

МАРИСЯ. ( До залу) Як, дітки? Відпустити Лісовичка?

ГОЛОСИ. Відпустити.

( Марися відпускає бороду Лісовичка)

МАРИСЯ .Фу-у-у! Жарко стало! (Знімає кожушок)

ЛІСОВИЧОК. Одягни мерщій! Застудишся, либонь! Мені Домовичок наказував глядіти за тобою.

МАРИСЯ. Ну, чисто мати... Добре, одягну. ( Одягає кожушок)  
Коли ж ялинку підемо шукати? Вже ніч на дворі...

ЛІСОВИЧОК. Гаразд, пішли!... Вже недалеко... На тебе Дід Мороз чекає. Слухняних діток він жаліє. І у новорічну ніч їх подарунками вітає.

МАРИСЯ. Ведіть, Лісовичок! І діток візьмемо з собою! Добре?

ЛІСОВИЧОК. Він буде радий діткам!

( І вони рушили. Панорама лісу змінюється. Щоб не замерзнути, Марися вистрибком скаче, наспівуючи пісеньку.)

Ку-ку, ку-ку, пташка мала,  
Ти накувала,  
Правду сказала,  
Щезне, щезне, щезне зима.

Ку-ку, ку-ку – чути в ліску.  
Ходімо, співаймо,  
Радо вітаймо.  
Гожу, гожу, гожу весну.

Ку-ку ,ку-ку – голос гуде,  
Гаєм , лісочком,

Бором, дубочком  
Голос , голос, голос гуде.

( Ось вони вийшли на галявину. Лісовичок зник, а на галявину вийшов з великою торбиною подарунків Дід Мороз. Стоїть Марися і від несподіванки дух перевести не може.)

ДІД МОРОЗ. Ну, що ж ти, немовби скамяніла. Іди сюди. Будь гостем в лісі нашім.

МАРИСЯ. Я не сама, я привела он скільки діточок.( Показує на зал.)

ДІД МОРОЗ. От і добре! От і ладненько! Подарунки є для всіх!

МАРИСЯ. Ой, Дідусю, а чи ви справжній? Дозвольте доторкнутися до вас?!

( Підходить і мацає Діда Мороза. Дід Мороз підвів палицю, і з'явилася ялинка. Така , яку шукала Марися. Вся у червоних маках та зрілих яблуках.

Все, наче привід, наче сон!... І ялинка, котру я шукала...

ДІД МОРОЗ. Вона твоя, візьми її, чи, може , іншу хочеш? Є в золотих горішках! На ній золото горить, неначе сонце.

МАРИСЯ. Навіщо з золота... Я краще цю візьму!

ДІД МОРОЗ. Ну то бери.

МАРИСЯ. Тільки я її не донесу...

ДІД МОРОЗ. Йди стежиною додому. Прийдеш, а ялинка чекатиме тебе біля порогу. Йди, йди... Не бійся! Лісовичок поруч буде. Ти поспішай! Зустрінемось з тобою ще! Йди!

( Марися пішла, наспівуючи пісеньку. Раптово з'явився Лісовичок і побіг за Марисею.)

## ПІСЕНЬКА МАРИСИ

Наше поле білим настом,  
І яскравим, і пухнастим

Вкрила зимонька-зима.  
Підемо гуртом до ялинок,  
До ялинок –веселинок,  
Що прикрасила зима.

## ЗАТЕМНЕННЯ

### ДІЯ ДРУГА

#### КАРТИНА ДРУГА

Хата, та сама ж, що і в першій картині. Ніч. В хаті Горпина з Бабусею. Сидять і чекають Марисю. Бабуся біля прядки

БАБУСЯ. З рук падає прядіння. Навіщо ми Марисю відпустили?... Не скоїлося б біди якої... Де бідолаха бродить... Вже й ніч минає.

ГОРПИНА. Сама всьому винна... З Домовиком своїм і зовсім розум загубила. Добра від нього не чекай.

БАБУСЯ. Що кажеш?

ГОРПИНА. ( Кричить) Я ж казала, що то не добро, а зло впустила в хату сестро. Цей Домовинок навмисне в ліс її завів.

БАБУСЯ. Ой, лишенько! Робити треба щось! Людей скликати!

ГОРПИНА. Та зачекайте ви... О, щось шорудитьб під вікнами.

( У двері хтось постукав.)

Ось і вона...

( Горпина побігла відчиняти двері. На порозі з'явився Домовичок.)

О, це знову ти, облуднику!

ДОМОВИЧОК. Пустіть-но в хату, я як цуценя змерз!

ГОРПИНА. А дзуськи! Іди , звідкіля прийшов!...

БАБУСЯ. Та не жени його! Спитай, куди завів Марисю?!

ГОРПИНА. Чуєш, ти... Марися де? Куди завів її? Ялинка де?

Домовинок. Впусти, тоді скажу.

БАБУСЯ. Що каже він ?

ГОРПИНА. Ось зараз рогачем по спині уперішу!... Кажи хутчіш!...

ДОМОВИЧОК. Ач, яка швиденька на розправу!

ГОРПИНА. ( Схопила рогач) ТИ ще й балакати!

( Чути стукіт у двері)

ДОМОВИЧОК. Марисю зустрічай!

ГОРПИНА.( Кинулася до дверей) Тебе це не врятує , так і знай!...

( Горпина відчинила двері, і на порозі побачила Марисю.)

БАБУСЯ. О, Господи, нарешті! Марисенько, прийшла!

ГОРПИНА. Сама Прийшла? А де ялинка?

МАРИСЯ. Ось вона, дивись! Допоможи хутчіш її занести... Хату вихолоджу зовсім...

( Марися і Горпина ставлять ялинку посередені хати. Як внесли її, так в хаті все і засвітилося, наче свято в хату завітало.)

БАБУСЯ О, Господи, то ведіння! Ведіння в новорічну ніч, це добрий знак!

МАРИСЯ. Бабусю, то Дід Мороз ялинку нам подарував!

ГОРПИНА. Марисенько, то як це сталося? Такого й не бува! Це дійсно чудо!

МАРИСЯ. Ой, там таке було... Іще ялинку, на котрій золоті горішки визрівали, Дід Мороз мені давав... То я відмовилась...

ГОРПИНА. Що, із золота горішки? І ти відмовилась...Дурепо!

МАРИСЯ. То ти ж таку хотіла... в маках...

ГОРПИНА. ( Кричить) Я хочу з золота горішки!



БАБУСЯ. Якого золота? Іще нікому щастя золото не подарувало! Христос нам заповів: « В самій людині щастя».

ГОРПИНА. А...Бабуню, не до вас! Відмовилася від щастя!... Навіжена!

МАРИСЯ. Ти ж хотіла , в маках... Поглянь, яка краса!

ГОРПИНА. Ні, ти зовсім розум загубила. А, може, його у тебе й не було... Хутчіш іди до нього... ( Голосно) Горішків з золота бажаю!

БАБУСЯ. Навіщо золото, хто ж роздає його?...

ГОРПИНА. Дід Мороз, іди до нього , сестро! Не зволікай! Іди хутчіш! Ялинку з золота хочу! Облудника цього з собою забирай! Набрид мені!

МАРИСЯ. Як можеш ти таке... Це все він... Це через нього ялинка з маками у тебе! Мені не віриш – у дітей спитай! ( До залу) Чи так я кажу?!

ГОЛОСИ. Так, так!

МАРИСЯ. А ти...хіба так можна...

ГОРПИНА. А коли такий він добрий, то нехай дістане те, що я бажаю! Горішків з золота хочу! Іди разом з Домовиком! Марисенько, прошу тебе!

МАРИСЯ. Що сталося з тобою, сестро, ти вся тремтиш...

ГОРПИНА. Ні, стривай! Сама піду до того Діда! Ти не спроможна це зробити! Ходімо, облуднику. Покажеш ту стежину, що веде до нього!... Ні, краще я сама! Сама!... ( До Марисі) Де та стежина, розтлумач...

МАРИСЯ. Побачиш місяць. До нього і веде стежина... Тільки нікуди не звертай. Стежина та і приведе до нього.

( Горпина гарячково збирається, одягає кожушину, хустку.)

БАБУСЯ. Куди це в ніч! То ж бідолашна пропаде!

( Раптово відчиняються двері, і на порозі хати з'явився Дід Мороз.)

МАРИСЯ Дідусю, ти прийшов?!

ДІД МОРОЗ. Відчув я серцем, що потрібен в вашій хаті. Така моя робота. Кому допомогти, а декому відкрити очі... щоб замість заздрощів, жадоби відкритою душею був до інших. От так як ти, Марися. Такою мусить бути і сестра твоя Горпина. Даруночки приніс!

ГОРПИНА. Щось ти, Діду, балачки розвів. А де дарунки?

ДІД МОРОЗ. Зажди, одержиш все в свій час.

ГОРПИНА. І ялинку в золотих горішках, котру Марисі обіцяв?

ДІД МОРОЗ. Будуть і горішки золоті. Їх приніс тобі мій приятель Лісовичок.

ГОРПИНА. Ой, Діду, не тягни, давай горішка...

ДІД МОРОЗ. Як дітки скажуть? Га, діточки? Чи заслужила Горпиночка такий дарунок? Як ви скажете, так тому і бути!

ДІТИ. Заслужила! Ні, ні! Не треба їй давати подарунки!

МАРИСЯ. Дідусю, Горпиночка хороша, добра, а іноді буває... то це либонь... і я така, і всі ми... Правда, дітки?

ДІТИ. Правда! Правда!

ДІД МОРОЗ. Добре! Гей, Лісовичок, і ти Снігуронька, ідіть сюди!

( У хату заходять Лісовичок і Снігуронька. Вони тягнуть скриньку з горішками.)

БАБУСЯ. Скільки я живу на світі, а такого дива не бачила ніколи. Оце так ніч. Дарунки, Домовинок, Лісовичок, Снігуронька і Дід Мороз! Всі до нас у хату завітали! То ж сідайте до столу! Я почастую вас чим маю! Марисенько, Горпиненько, запрошуйте до столу всіх!

ДІД МОРОЗ. Ми дякуємо, Бабусенько, за добре слово! ( До Горпини) Ну, що ж ти оніміла! Бери дарунок, та ялинку прикрашай грішками, які хотіла!

( Горпина підійшла , немовби уві сні до скриньки. Хотіла її підняти, але не змогла. Тягне її до ялинки. Відкрила скриньку, а там аж запалало. Горпина відсахнулася, закрила очі.

ДІД МОРОЗ. Ну, що ж вішай на ялинку їх! Чи може тобі допомогти?

ГОРПИНА. Не треба! Я сама! Сама!

( Почала Горпина вішати горішки на ялинку. І коли всі горішки були на ялинці, від неї почали виблискувати вогники. Вона вся аж засвітилася. І таке яскраве сяйво пішло від неї, що всі затулили очі, щоб не осліпнути. І , раптом, наступила темрява. Це була одна мить. І знову засвітилося світло, але замість палаючої ялинки зосталося саме сухе гілля. Вона наче висохла. Побачила це Горпина і почала плакати, що всі розчулися, навіть діти у залі.

ГОРПИНА. Ой, Господи! Навіщо це таке... Згоріла наче від вогню... Від чого це?... Невже від горішків? Дідусю, що це сталося, вона ж була така гарненька , в маках червоненьких... згоріли і вони . Ви, кажуть, все можете зробити. Верніть ялинку нам...

ДІД МОРОЗ. Яку ж ти хочеш? До чого прагне серденько твоє? До золота?

ГОРПИНА. Ні, ні! Хай грець йому! Маки червоненькі краще... Вони живі, і душу зігрівають!

МАРИСЯ. Ой, Горпиненько, сестричко. Ти наче другою стала...

БАБУСЯ. То чари діють добрі в ніч чарівну!

ДІД МОРОЗ. Ні, Бабусю, то через те, що добро живе у вашій хаті... А поруч з ним – помислам дурним не місце! Погляньте навкруги! Хіба вони вам зла бажають?... І Домовинок, і брат його Лісовичок...

ГОРПИНА. ( Наче спала пелена з очей.) Я вдячна вам! Прости мене Домовинок, як можеш! Я була нечемною з тобою! Цього ніколи більш не буде!

ДОМОВИЧОК. Та, таке ...

ДІД МОРОЗ. Не плач, Горпиночко, не треба! Ялинка мусить бути у тебе!

( Підвів палицю Дід Мороз , і з'явилася нова ялинка, та така гарна, уся завітчана квітами, подарунками, цукерками.)

ГОРПИНА. ( Утираючи сльози) Яка краса! Дідусю, рідний! Я вдячна вам! І радісно мені, що сталося таке!

ДІД МОРОЗ. І мені теж радісно, що серце відігралося твоє! За все ти мусиш дякувати сестру свою, Марисю!

ГОРПИНА. Марисенько, сестричко. ( Кидається до неї у обійми)

( Дід Мороз бере свою торбу і збирається йти.)

МАРИСЯ. Ви вже збираєтесь, Дідусю, а ти, Лісовичок? Може з нами поживеш?

ЛІСОВИЧОК. Ні, я без лісу пропаду... Моє дупло – найкраще ( До Домовичка) Що , може, підемо , брате? Я гадаю, що тут ми більше не потрібні.

ДОМОВИЧОК. Ні, ні! Йди в своє дупло , а я залишусь тут! З Марисею ми здружилися . Перший раз в цій хаті добре слово я почув і ласку.

МАРИСЯ. Так, так! Він з нами буде жити! Чи не так, Горпиночко!

ГОРПИНА. Так, так! Звичайно!

МАРИСЯ. А ви, Дідусь Мороз, Снігуронько , може залишитесь у нас?

ДІД МОРОЗ. Ні, ви гуляйте, а на нас чекають діти! Бачиш, скільки їх... І кожен хоче подарунок. В цю ніч ялинка мусить бути в кожній хаті ,в кожному домі. Це все моя робота! А ніч мала... Гуляйте, веселиться! Хай добре буде все у вас! А я до дітей піду! (До залу) А нумо, дітки давайте заспіваємо разом пісеньку.!

## ФІНАЛЬНА ПІСНЯ

Ми прийшли сюди на свято,  
Щоб новий зустріти рік.  
Друзів є у нас багато,

Кожен другий – чарівник.  
Срібний місяць небо паше,  
Сяють золотом зірки,  
На веселе наше свято,  
Запросили ми казки.  
Хай дзвонять пісні навколо,  
Світять шлях до наших мрій –  
Всі ідуть у наше коло,  
Зустрічати рік Новий!

( Дід Мороз і Снігуронька виходять з –за ширми вже як живі актори і ідуть до глядача. Марися, Домовичок , Горпина, Бабуся прощаються з ними. Лісовичок пішов до себе у ліс. Свято продовжується і не тільки на сцені, а і в глядачевому залі.

**КІНЕЦЬ**